

Vergadering
December 2022

Nummer
7516

Onderwerp

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening
Module Energietransitie

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Bij invoering van de Omgevingswet zal de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) in werking treden en zal die de Omgevingsverordening Zuid-Holland opvolgen. Dat betekent dat de wijzigingen als gevolg van de Herziening van de Omgevingsverordening Zuid-Holland Module Energietransitie (zie Statenvoorstel PZH-2022-816314040) ook doorgevoerd moeten worden in de ZHOV. Dat gebeurt door middel van dit besluit.

Dit is een technische wijziging aangezien het inhoudelijke besluit genomen wordt bij de Herziening van de Omgevingsverordening Zuid-Holland Module Energietransitie.

Hieronder zijn de, voor dit besluit relevante, inhoudelijke en procesmatige achtergronden overgenomen uit het Statenvoorstel behorende bij de Herziening van de Omgevingsverordening Zuid-Holland Module Energietransitie. De hieronder genoemde documenten, zoals de Nota van Beantwoording en het milieueffectrapport (MER) zijn niet als bijlagen bij dit Statenvoorstel bijgevoegd maar zijn wel als bijlagen toegevoegd aan het Statenvoorstel behorende bij de Herziening van de Omgevingsverordening Zuid-Holland Module Energietransitie (PZH-2022-816314040)

De aanleiding voor deze wijziging is de vaststelling van de zeven Regionale Energie Strategieën (RES'en) in Zuid-Holland. Daarnaast wordt met deze wijziging de provinciale inzet van het Klimaatakkoord die nog niet verwerkt is in de ZHOV opgenomen en op een aantal punten geactualiseerd.

De wijzigingen in de Herziening Omgevingsbeleid Module Energietransitie hebben betrekking op:

1. Windenergie op land
2. Zonne-energie
3. Bevorderen energietransitie
4. Lokaal eigendom
5. Warmtetransitie in de gebouwde omgeving
6. Bovenlokaal warmtenetwerk
7. Regionale energie-infrastructuur
8. CO₂ Emissiearme en circulaire industrie

Uitsluitend voor de onderwerpen windenergie op land en zonne-energie vinden er in het kader van deze herziening ook aanpassingen plaats in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Inhoud

Met dit statenvoorstel wordt de wijziging van de nu geldende Omgevingsverordening Zuid-Holland (OVZH) ook verwerkt in de straks geldende Zuid-Holland Omgevingsverordening (ZHOV). De ZHOV wordt van kracht na inwerkingtreding van de Omgevingswet. De besluitvorming over de wijziging van de OVZH wordt afzonderlijk aan u voorgelegd (Statenvoorstel PZH-2022-816314040) en is inhoudelijk op dezelfde keuzes gebaseerd.

Het regelmatig aanpassen van het Omgevingsbeleid is nodig en wenselijk om het beleid actueel en toepasbaar te houden.

Met dit Statenvoorstel worden wijzigingen in de Zuid-Hollandse omgevingsverordening doorgevoerd voor de onderwerpen wind op land en zonne-energie.

Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Artikel 7.76 voor windenergie is aangepast voor wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden voor de locaties voor windenergie en het slopen van de windturbines;
- Artikel 7.76a Zonnevelden wordt toegevoegd waarmee het beleid voor zonnevelden zijn doorvertaling heeft gekregen.
- Op kaart 16 wordt windlocatie Avelingen toegevoegd.

Wijziging van de ZHOV

Omdat de RES'en, die in juni 2021 zijn vastgesteld door Provinciale Staten, een regionaal karakter hebben en het van belang is dat de borging van de RES'en in het omgevingsbeleid plaatsvindt is het noodzakelijk dat de provinciale omgevingsverordening wordt aangepast zodat er duidelijkheid is over het provinciaal kader voor met name de duurzame opwekking van elektriciteit. Gemeenten kunnen door middel van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning waarbij van het omgevingsplan wordt afgeweken op grond van artikel 2.12 lid 1 onder a 3e onderdeel Wabo een windpark uitbreiden met een capaciteit tot en met 5 MW. Mits de uitbreiding een samenhangend geheel vormt met het bestaande windpark en aan de overige regels uit de Omgevingsverordening wordt voldaan. Voor wind op land met een vermogen groter of gelijk aan 5 MW is de provincie bevoegd gezag. Met het oog op een doelmatige en doeltreffende uitvoering van de door de RES'en vastgestelde ambities zijn de bovenstaande wijzigingen in de ZHOV noodzakelijk.

Buiten de zoekgebieden zon zijn in beginsel mogelijkheden voor het realiseren van zonnevelden op daarvoor in de verordening genoemde locaties. In aanvulling op deze locaties is binnen de zoekgebieden zon meer mogelijk nadat deze zoekgebieden verder zijn uitgewerkt en regionaal zijn afgestemd. In alle gevallen is het provinciaal ruimtelijk kwaliteitsbeleid uit deze verordening van toepassing.

Tenslotte geldt zowel voor windturbines als voor zonnepanelen de verplichting om in het omgevingsplan te verzekeren dat na afloop van de opwekking van energie de (bijbehorende) bouwwerken worden gesloopt.

Het provinciaal belang voor deze wijziging hangt samen met het schaalniveau, de noodzaak tot gebiedsgerichte coördinatie, en de regio-overstijgende taak op de energietransitie vanuit het Rijk.

Maatschappelijke opgave

In 2015 sloten 195 landen het historische klimaatakkoord van Parijs. De wereld kwam overeen dat de opwarming van de aarde ruim onder de 2 graden moet blijven. Afgesproken is de stijging van de uitstoot van broeikasgassen te stoppen. Het klimaatakkoord luidt daarmee het einde in van een economie gebaseerd op fossiele brandstoffen. Het Nederlandse Klimaatakkoord uit 2019 is de landelijke uitwerking, de provincie onderschrijft dit Klimaatakkoord. Hiermee werkt de provincie toe naar een samenleving en economie gebaseerd op een duurzaam en circulair energie- en grondstoffsysteem, onder andere voor stoom, warmte, elektriciteit, CO₂ en waterstof en richt de provincie zich op het beperken van de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen.

Klimaateffect

Deze herziening van het Omgevingsbeleid Module Energietransitie is erop gericht de provinciale visie en kaders neer te zetten. Passend bij de rol en verantwoordelijkheden legt de provincie vast wat de inzet is in de energietransitie. Die inzet is erop gericht om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en mogelijkheden te bieden voor de opwekking van hernieuwbare energie.

Financiën en dekking

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00

Programma : Ambitie 3 – Schone energie voor iedereen

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridische aspecten

Algemeen

In artikel 2.6 van de Omgevingswet is bepaald dat Provinciale Staten één omgevingsverordening vaststellen waarin de regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. In andere artikelen van de Omgevingswet en de onderliggende regelgeving zijn relevante bepalingen opgenomen waar de provincie rekening mee moet houden of die in acht genomen moeten worden bij het stellen van regels in de omgevingsverordening.

De onderwerpen geregeld in deze wijziging komen niet direct voort uit inhoudelijke wettelijke verplichtingen. Wel spelen er algemene en procesmatige verplichtingen

waaraan moet worden voldaan als een omgevingsverordening wordt gewijzigd. De provincie heeft de vrijheid om, binnen de grenzen van de Omgevingswet, zaken van provinciaal belang, voor zover die niet doelmatig en doeltreffend door het gemeentebestuur kunnen worden behartigd, te regelen. Dit is bepaald in artikel 2.3 van de Omgevingswet: het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel (decentraal, tenzij). De onderwerpen van deze wijziging windenergie en zonne-energie zijn van provinciaal belang. Zie verder de toelichting bij de wijziging in bijlage 2.

Wijzigingsbesluit

Bij het wijzigen van de ZHOV dient gelet op artikel 16.32 van de Omgevingswet, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te worden gevolgd. Dat betekent dat het ontwerp van de wijziging zes weken ter inzage moet hebben gelegen. Dit is gedaan door Gedeputeerde Staten van 15 juni 2022 tot en met 8 augustus 2022. De reacties op de zienswijzen zijn in de Nota van Beantwoording opgenomen. Zie daarvoor het Statenvoorstel PZH-2022-816314040

Er zijn voorafgaand aan de formele procedures en tijdens het gehele proces ook informele consultaties geweest. Zie daarvoor onder ‘Proces’.

Na vaststellen van de wijziging ZHOV Module Energietransitie wordt de geconsolideerde ZHOV digitaal beschikbaar gesteld voor raadpleging op overheid.nl (decentrale regelgeving) en in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (omgevingsloket). De initiële ZHOV en deze wijziging vormen samen met andere wijzigingen de omgevingsverordening die vanaf inwerkingtreding van deze wijziging van toepassing is.

Bij de opbouw van deze wijziging is zoveel mogelijk rekening gehouden met de bestaande ZHOV en de methodiek van het doorvoeren van wijzigingen van regelgeving die de Omgevingswet (met het Digitaal Stelsel Omgevingswet) voor ogen heeft. Dit wijzigingsbesluit is nog niet vormgegeven via de zogenaamde renvooiweergave, maar er is hier al wel rekening mee gehouden en op voorgesorteerd.

Onzekerheid rond de inwerkingtreding Omgevingswet

Op dit moment is er geen absolute zekerheid wanneer de Omgevingswet in werking zal gaan treden. De Minister heeft het Koninklijk Besluit om de Omgevingswet daadwerkelijk in werking te laten treden voorgehangen bij beide kamers. Daarin is de datum van 1 januari 2023 opgenomen. In de Tweede Kamer is de behandeling afgerond, maar in de Eerste Kamer nog niet. Pas in het najaar (november) zal de Eerste Kamer een besluit nemen over dit Koninklijk Besluit, waarna pas duidelijk zal worden of de invoeringsdatum definitief 1 januari 2023 zal zijn.

Naast de Wijziging Energietransitie lopen er gelijktijdig nog drie andere procedures die de ZHOV aanpassen, te weten de modules: Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder, Ruimte en Wonen en de Wijziging ZHOV 2022. De verwachting is dat besluitvorming over deze wijzigingen eerder is afgerond dan deze wijziging. Ook in de toekomst zal de ZHOV aangepast worden om zo in te spelen op actuele maatschappelijke opgaven en beleidsontwikkelingen.

Voorafgaande besluitvorming

De Herziening Omgevingsbeleid Module Energietransitie is aangekondigd in de Lange Termijn Agenda van Provinciale Staten. De startnotitie is vastgesteld door Provinciale Staten op 2 februari 2022. Het ontwerp van de Herziening Omgevingsbeleid Module Energietransitie is op 1 juni 2022 besproken in de Integrale Statencommissie. Bij de bespreking van het ontwerp op 1 juni 2022 zijn enkele toezeggingen gedaan, die hebben geleid tot aanpassing van het ontwerp zoals dat ter inzage is gelegd. Deze toezeggingen zijn derhalve afgedaan.

Proces

De Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid Module Energietransitie heeft een eigen voorbereidings- en participatietraject doorlopen. Van juli tot oktober 2021 heeft voorafgaand aan besluitvorming met RES-partners een bespreking plaatsgehad van de concepten voor de startnotitie, Notitie Reikwijdte en Detailniveau van de PlanMER en het participatieplan. Er heeft in januari 2022 een expertsessie Lokaal Eigendom met NP RES, Energie Samen, energiecoöperaties, gemeenten, en andere provincies plaatsgevonden. Daarnaast is op 10 februari 2022 een Carrousel met 18 gesprekken georganiseerd over alle onderwerpen van deze module. Er zijn presentaties gegeven en er was ruimte voor discussie en het stellen van vragen. Op 6 april 2022 is een Webinar gehouden waarvoor breed is uitgenodigd waarin de voorstellen uit deze herziening zijn toegelicht.

Na bespreking van het ontwerp in Provinciale Staten (Integrale Statencommissie), is het ontwerp gedurende acht weken ter inzage gelegd. Een ieder is daarbij in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

Aanpassing van ontwerp, als gevolg van zienswijzen en ambtshalve

Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn 42 zienswijzen ingediend. Deze zijn samengevat en beantwoord in de Nota van Beantwoording. De zienswijzen hebben geleid tot een aantal verbeteringen en aanvullingen van het ontwerp. Een overzicht van de aanpassingen staat in de laatste paragraaf van de Nota van Beantwoording.

Het ontwerp is op een aantal punten ook ambtshalve nog wat verbeterd en aangevuld mede naar aanleiding van een extern juridisch advies. Omdat het gaat om technisch-juridische verbeteringen is het niet nodig deze te laten wachten op de terinzagelegging van een volgend ontwerp. Dit betreft de volgende aanpassingen:

- Wijziging en aanvulling van de formulering m.b.t. uitbreiding van bestaande windenergielocaties zodat er een duidelijke norm is opgenomen in de verordening
- Wijziging van opruimplicht in sloopverplichting zodat er eenduidigheid is in terminologie voor zonnevelden en windturbines
- Schrapen van de bepaling rondom hergebruik materialen omdat dit buiten het bestek valt van de Omgevingswet.
- Schrapen van artikel over rekening houden met netinfrastructuur i.v.m. strijdigheid met de Elektriciteitswet.

Deze aanpassingen zijn opgenomen in Statenvoorstel PZH-2022-816314040

Leefomgevingstoets

In het kader van het totstandkomingsproces van de Ontwerp Herziening is een leefomgevingstoets opgesteld. Hierin zijn de kansen voor positieve effecten beschreven en de risico's op negatieve effecten.

PlanMER

Een milieueffectrapportage is uitgevoerd en voorgelegd aan de Commissie m.e.r. die hier op 25 augustus advies over heeft uitgebracht. De Commissie m.e.r. is van oordeel dat de milieueffectrapportage de essentiële informatie bevat om een besluit te nemen over de aanpassing van de Module Energietransitie. De aanbevelingen van de Commissie m.e.r. hebben vooral betrekking op het vervolgproces naar de RES 2.0 en hebben niet tot inhoudelijke wijzigingen van het ontwerp als zodanig geleid.

Dit besluit is het sluitstuk van het proces van de totstandkoming van deze wijziging ZHOV Module Energietransitie. De wijziging is tot stand gekomen conform de protocolafspraken tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten, waarbij Gedeputeerde Staten de voorbereidende handelingen hebben gedaan.

Vervolgprocedure

Na vaststelling van deze wijziging ZHOV Module Energietransitie wordt deze wijziging bekendgemaakt door publicatie in het provinciaal blad. Daarna zal deze in werking treden. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu voorzien op 1-1-2023 en de publicatie is voorzien onder dit nieuwe stelsel.

Met de Omgevingswet en de in dat verband gewijzigde Bekendmakingswet (met ingang van 1 juli 2021) komt er een nieuwe digitale methode om besluiten te publiceren en bekend te maken waarna deze op de website overheid.nl en in het Omgevingsloket van het Digitaal Stelsel Omgevingswet ontsloten worden. Dit digitale stelsel is in 2022 nog volop in ontwikkeling en werkt nog niet naar behoren. In 2023, als de Omgevingswet in werking is getreden, zal, zo snel als dat technisch op een goede manier mogelijk is, het genomen besluiten gepubliceerd en digitaal ontsloten worden. Hiervoor is via delegatie een bevoegdheid opgenomen voor Gedeputeerde Staten om de vastgestelde wijziging goed te kunnen publiceren.

Besluit

Besluit van provinciale staten van Zuid-Holland van 14 december 2022 (kenmerk PZH-2022-816062052) tot wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in verband met het realiseren van de energietransitie (Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening Module Energietransitie)

Provinciale staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2022, met het besluitnummer PZH-2022-816062052;

Gelet op artikel 2.6 en artikel 2.8 van de Omgevingswet en artikel 143 van de Provinciewet;

Overwegende dat het mogelijk maken van de bijdragen aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord in Zuid-Holland noodzakelijk is;

Overwegende dat duidelijke kaders geboden moeten worden voor de realisatie van de ambities en doorontwikkeling van de regionale energiestrategieën;

Besluiten:

Artikel I

De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt gewijzigd zoals is aangegeven in bijlage 1 behorende bij dit besluit.

Artikel II

De toelichting bij de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt gewijzigd zoals is aangegeven in bijlage 2 behorende bij dit besluit.

Artikel III

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na uitgifte van het Provinciaal blad waarin dit besluit is bekendgemaakt.
2. Als dit besluit voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt bekendgemaakt, dan treedt dit besluit in werking op het tijdstip dat de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in werking treedt.
2. In afwijking van het eerste lid treedt dit besluit op een bij besluit van gedeputeerde staten te bepalen tijdstip in werking, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel IV

1. Gedeputeerde staten kunnen, indien dit noodzakelijk is voor de bekendmaking op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet en de beschikbaarstelling op grond van artikel 14.5 van het Omgevingsbesluit ondergeschikte technische wijzigingen aanbrengen, zonder de aard, bedoeling of werking van de regels te veranderen.
2. Als toepassing is gegeven aan het eerste lid brengen gedeputeerde staten samenhangende besluiten, waaronder voorbereidingsbesluiten en het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening met de technische wijzigingen in overeenstemming.

Artikel V

Dit besluit wordt aangehaald als: Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening
Module Energietransitie.

Den Haag, 14 december 2022

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

drs. B.S.M. Sepers

drs. J. Smit

Artikelsgewijze toelichting:

Artikel I

Conform de toe te passen digitale standaarden voor besluiten onder de Omgevingswet die als omgevingsdocument zijn aangemerkt (Standaard Officiële Publicaties - Toepassingsprofiel Omgevingsdocumenten STOP-TPOD) zijn de wijzigingen in een regeling (in dit geval de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening) in een bijlage bij het statenbesluit opgenomen.

Artikel II

In aansluiting op de methode om de regeling te wijzigen is het met de STOP-TPOD standaarden ook mogelijk om de algemene en artikelsgewijze toelichting bij een regeling te wijzigen. Hierdoor blijft de toelichting bij de regeling actueel. In dit geval worden enkele passages toegevoegd aan het algemene deel van de toelichting, waardoor daar terug te lezen is welke wijzingen van de regeling hebben plaatsgevonden. Daarnaast wordt de artikelsgewijze toelichting aangepast.

Artikel III

Aangezien dit statenbesluit is voorbereid voordat de Omgevingswet in werking is getreden, maar naar verwachting pas na inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in werking treedt is bepaald dat deze wijziging in werking treedt de dag na bekendmaking..

Tijdens de voorbereiding van het statenbesluit was het niet definitief duidelijk dat de Omgevingswet op 1-1-2023 in werking gaat treden. Mocht de Omgevingswet en daarmee de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening later in werking gaan treden dan het moment waarop deze wijziging is bekend gemaakt is in het tweede lid geregeld dat de Wijziging ZHOV Module Energietransitie dan ook in werking zal treden.

Om flexibiliteit te behouden is het in het derde lid voor gedeputeerde staten mogelijk gemaakt om nadere zaken te bepalen rond de inwerkingtreding.

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is afhankelijk van een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip gemaakt. Daarmee is er een lange periode van onzekerheid over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet tot het moment dat het daarvoor bedoelde Koninklijk Besluit is genomen en gepubliceerd. De beoogde invoeringsdatum van de Omgevingswet is al diverse malen uitgesteld.

Artikel IV

Met de Omgevingswet en de in dat verband gewijzigde Bekendmakingswet (met ingang van 1 juli 2021) komt er een nieuwe digitale methode om besluiten te publiceren en bekend te maken. De besluiten moeten naast de website overheid.nl ook ontsloten worden in het Omgevingsloket van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dit digitale stelsel is in 2022 nog in ontwikkeling. Hierdoor is het nog niet helemaal duidelijk aan welke technische eisen een te publiceren besluit precies moet voldoen. Het genomen besluit moet uiteindelijk wel te publiceren en digitaal te ontsluiten zijn. Hiervoor is deze

bepaling opgenomen waarmee gedeputeerde staten de vastgestelde wijziging enigszins aan kunnen passen om deze goed te kunnen publiceren. Ook bij samenloop van verschillende wijzigingen die in 2022 tegelijkertijd in procedure zijn kan gebruik worden gemaakt van deze bepaling. Ook het aanbieden van één geconsolideerde ZHOV aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet, na verschillende wijzigingen kan op basis van deze bepaling.

Bij de opbouw van deze wijziging is zoveel mogelijk rekening gehouden met de bestaande ZHOV en de methodiek van het doorvoeren van wijzigingen van regelgeving die de Omgevingswet (met het Digitaal Stelsel Omgevingswet) voor ogen heeft. Deze wijziging is nog niet vormgegeven via de zogenaamde renvooiweergave, maar er is hier al wel rekening mee gehouden en op voorgesorteerd.

Bijlagen:

Bijlage 1 wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (wijziging van de regeling)

Bijlage 2 wijziging van de Toelichting bij de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening